

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перера, на по године 4 перера.
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перера на по године 6 перера.
 За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
 Претплата се прима само у годишњак и полугодишњак роковима.
 Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручнице г. Вељку Рамадановићу, б. б. агента у Котор.
 Доплате се шаљу Уредништву Рукописи се не враћају.
 Овакми се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку петит смена по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразједно више. Платњеник одговарајуће се 1 первер. — Осим наприједикоме цијене од рјечи, наплаћује се по закону о таксима још по 20 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Црногорци!

Кад сунце избављења и слободе обасја много напаћене хришћанске народе Балканског Полуострва; кад с њега ишчезну сјенка Пророкова барјака да је замијени она савезничкијех; кад власт из јаких шака Отмановића пријеђе у руке балканских савезника; кад ограшени народи, жељни правде и културе, дахнуше душом, отворише врата бољој будућности и падоше један другом у загрљај, — Балкан се натмуши црнијем облацима и густом тамом, у којој више брат брата не познаје, већ један на другога трза убилачко оружје. Братска крв лије се од Дунава до Солуна. Гомилају се нове жртве као да нам мало бијаше онијех на Скадру, Куманову, Јањини и Једрену. Жртве, које прве падоше као пошљедица једног мучког напада, наше су, српске су жртве, — жртве братоубилачке руке бугарске. Од исте руке проливена је и крв храбријех Грка, наших вјерних савезника, који су и на копну и на мору толико задужили Балкански Савез.

Црногорци!

Опијен стеченим успјесима и славом савезника, наш четврти друг хтједе насилно да приграби наше заједничке тековине, не осврћући се ни на правду Божју, ни на очински суд Цара Покровитеља, који нам га пружаше за добро и слогу нашу а радост његову. Бугари, заведени, отргоше се од нашег словенског јата. Бугари насрнуше на браћу и савезнике. Бугаре треба сузбити истим оружјем и упутити их уважењу заједничких интереса и словенске узајамности. Ова је одлука болно пала на Моје срце, јер се руком рука мора сјећи, али се иначе није могло. Моју душу туга обузима што сам принуђен вашу храброст ободравати, да бугарске насртаје оштро одбијете, али наду гајим, да ће из међусобне наше савезничке крви, кад једном анђео мира рашири своја крила над Балканом, изнићи свјеже и јако дрво словенске заједнице.

Црногорци!

И ви сакупљени у Дечанском Одреду из редова побједилаца са Лима и Скадра, који се већ борите у долинама Вардара, Брегалнице и Струмице раме уз раме са својом браћом из Србије, витезовима од Куманова и Битоља у одбрани наших српских интереса, покажите и овом приликом да сте заштитници правде и слободе, заточници мријет навикнути. — А ви остали, Моји драги Црногорци, будите спремни да и сада као и вагда извршите своју дужност према Отаџбини и Српству.

На нашој је страни правда. Гдје је она, ту је и Бог, којем препоручујем нашу свету заједничку ствар.

Живјела Црна Гора! Живјели Моји мили Црногорци!

На Цетињу, 27. јуна 1913.

НИКОЛА с. р.

Заступник Предсједника Министарског Савјета
и Министра Војног,

Министар Унутрашњих Дјела,

Л. ГОЈНИЋ с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. ВОЛОВИЋ с. р.

Министар Просвјете и Црквенијех Послова,

М. М. МИЈУШКОВИЋ с. р.

Министар Правде,

Љ. А. БАНИЋ с. р.

Министар Иностранних Дјела,

П. ПЛАМЕНАЦ с. р.

Нови рат на Балкану

— Биоградски Пресбиро —

Биоград, 21. јуна. — Заробљени Бугари, који су имали стићи у два сата, стигли су тек у седам сати после подне. Огромна маса народа, окупљена као ни за вријеме највећих слава у Биограду, чекала их је кампирајући по улицама од два сата непрестано не разилазећи се чак ни кад је киша отпочела да пада. После подне дошао је опет транспорт рањеника, који су радосно слушали вјести са ратишта и били поздрављени. Заробљени Бугари сврштани су пред станицом у редове и пошли су праћени војницима. Испред поворке јашио је поднаредник Милош Алексић, који је заробио потпуковника Манова. Он је јашио на коњу Манова и опасао његову сабљу, што му је обоје у признање особитог јунаштва поклонили Манов. Цијелијем путем од станице кроз главне улице до тврђаве силан свијет акламирао је Алексића, а није пало никаквих повика противу Бугара. Само између себе свијет је стављао примједбе, иначе није било ни најмањег инцидента. Бугари су били најприје у страху видјећи сасвијем мирно сусријећање, али доцније ишли су у густим редовима мирно.

У битци код Кочана до сада је утврђено да је судјеловало 60 бугарских батаљона са 120 топова. До јутрос су, након дводневне борбе, заузели Срби јуришем главну позицију Рајчански Врх, истјерав одатле Бугаре. Како је овај врх тек испред Кочана, то су се губитком позиције дали Бугари у бјегство, растјерани на више страна и остављајући за собом топове и муницију. Бугарска разбијена војска, гоњена пјешацима и кавалеријом, истјерана у нeredу на планину Пљачкавицу, збачена од операционе линије и учињена неспособном, одијељена је од своје позадине. Кочанска битка имала је велике димензије. Борбе су биле огорчене, жртва много, велика маса заробљеника. Тиме је коначно у српску корист ријешена велика битка која је трајала четири дана.

Бугари су сузбијени на цијелом фронту после њихова подмукла нападаја. У дводневној борби били су одбачени на лијево обале ријеке Брегалнице и њене притоке Злетово. Са њиховим десним крилом и седмом рилском дивизијом, која је била потпуно потучена, Бугари заузеше положаје претходно добро утврђене на обалама ових двију ријека у намери да спријече нагло надирање наших трупа. И тада су били крвави бојеви. Нападач се бранио очајнички, али је био немоћан да се одупре продирању српских трупа. После петодневне крваве борбе, десно бугарско крило у јачини од 60 батаљона и 120 топова било је потпуно поражено и распрштено. Његова главна тачка ослонаца врх Рајчани узет је јуришем на бајанет од стране Срба и Црногораца, на челу којих се у одлучном моменту налазио Престолнашљедник Александар. Бугари су одбачени на висове планине Пљачкавице, куда их гоне наше побједоносне трупе. Заробили смо много рањеника и задобили знатни ратни плијен.

Биоград, 22. јуна. — Данас у 7 и по сати из јутра Бугари нападоше на нашу стару границу код Св. Николе. Резултат непознат.

Вечерас је приспико овдје први транспорт заробљеника око 6 сати, и то 17 официра, од којих је један потпуковник и 1445 војника. Сви су били одведени у биоградску тврђаву. При пролазу кроз варош није се збио никакав инцидент.

Биоград, 23. јуна. — После борбе на вису Рајчани, гдје је

било потучено десно крило четврте бугарске армије, српске трупе отпочеше нападај на добровољачки корпус ђенерала Генефа, који је заштићаво крајње десно крило бугарске војске на линији Китка Стришка. Данас у четири сата после подне заузесмо на јуриш брдо Китку и добровољачки корпус, раччане су петодневним бојем браниле мање српске силе и то само један регуларни пук и 5.000 добровољаца, већином Турака и Арнаута, и те трупе су Бугари, који су навалили цијелом дивизијом из правца Штипа, потиснули из позиције и то само шест километара. Тамо су послана појачања и Бугари морају напустити неодрживе нове позиције. Јутрос у десет сати и педесет минута ушле су српске трупе са кавалеријом у само мјесто Кочане, које су браниле са утврђених положаја пред самом вароши бугарске трупе, покривајући одступање остатака рилске и преславске дивизије. Сада се сва територија од Кочана до Брегалнице налази у српским рукама.

Јучерање навале Бугара са три пука и артиљеријом на Светога Николу и два пука и шест батерија на Кади Богар на српској граници, коју су били прешли који километар, сузбијене су. Код Егри Паланке нијесу Срби прелазили још границу, само су сузбили нападај. Јутрос су Бугари извршили нови напад код Дешчаног Кладенца.

Из врховне команде вечерас јављају о општој ситуацији, да је на свима важним фронтовима одлично и да операције повољно напредују и пошто су у току детаљи, то се из схватљивих разлога још не јављају.

Заузеће Дојрана од стране Грка и њихово напредовање знатно погоршава ситуација јужне бугарске војске. Напад Бугара на Криволак, како овдје изјављују, нема него секундарну важност покушаја рекламних јевтиних успјеха, који не мијењају ситуацију. Напади на стару границу нарочито код Пирота и Зајечара неуспјешни су због јаким одбрана и утврђења.

Јутрос је српска влада саопштила бугарском посланику Тошеву да, обзиром на бугарске мучке нападе, који показују непријатељство, сматра да је раскинут савезни и пријатељски уговор и прекида дипломатске везе. Тошев путује ноћас или сјутра.

Званично јављају да је до сада српских рањених дванајест хиљада, а бугарских двадесет двије, до двадесет четири хиљаде.

Биоград, 24. јуна. — Данас ће отправник послова Србије у Софији предати ноту влади бугарској, којом је извјештава, да с обзиром на подмукле нападаје бугарске војске почевши 17 јуна, који доказују да је влада бугарска испуњена мржњом и почела рат противу Србије без претходне објаве рата и тиме прекиде уговор савеза, — почињући од данас, влада српска прекида односе с Бугарском и опозива свог посланика из Софије. Та нота била је већ саопштена Тошеву, посланику Бугарске у Биограду.

Бојеви прошле недјеље били су најкрвавији и најупорнији од свију оних у балканском рату. Бојеви су били у великим масама, губитци с обије стране велики су. Наши су губитци до 15.000; губитци бугарски 20—25.000. Губитак бугарске повећава рђава организација санитарне службе, недостатак комуникација жељезничким путевима и средствима транспорта. Бугари њихове рањенике остављају на бојишту, мртве не копају. Епидемија која влада у бугарској војсци такође повећава њене губитке.

Српске трупе заузеле су варош Кочане и цијело земљиште до ри-

јеке Брегалнице, гдје се бију са остатком десног бугарског крила, који, на врло утврђеним положајима, заштићавоу одступање седме рилске дивизије и четврте преславске претходно потучене. После огорченог боја непријатељ је сузбијен и натјеран у бјегство остављајући пушке и муницију. Гоњен нашим, непријатељ се повукао у правцу Царевог Села.

Српске трупе преотеше од Бугара Криволак, одакле је непријатељ био сузбијен.

Пресбиро демантује бугарске неистините вјести ријечима: Све бугарске вјести односно повреде границе од стране наших трупа пуштене су са очевидном намјером, да маскирају њихове нападе преко наше границе. Бугари су напали на нашу границу на двије тачке код Св. Николе са дивизијом од три пука и артиљеријом и близу Кади Богара са два пука и шест батерија. Оба та нападаја одбили смо. Што се тиче навода да су наше трупе код Егри Паланке пријешле на бугарско земљиште, та је оптужба неоснована. Наше су трупе биле нападнуте од Бугара који су били сузбијени. У потоњем часу сазнајемо, да су Бугари, на нашој граници, напали на Ђумрук код Дешчаног Кладенца.

Биоград, 25. јуна. — Тошов је отпутовао за Софију. — Срби су заузели Кочане и цијело земљиште од ријеке Брегалнице.

Бугари су напали јаком силом на Зајечар са југа и дочекали су од Срба на Трешњевом Брду. Бугари су поражени и одбијени са великим губитцима и повукли се. Данас су поново напали и на Власину на границу између Пирота и Врање и одбијени на свијем тачкама.

Данас у јутро отпочела је велика битка код Штипа која и још траје. Према вијестима до сада стиглим, у колико се у опште у току битке може јављати, развија се битка по Србе повољно.

Бугарска војска једним јачим одредом пришла је код Кади Богара и Светога Николе потиснувши слабе предстраже трећег позива, продрла до Крајевог Села и јуче ушла у Књажевцац. Према објашњењу „Самоуправа“, на терену на који су наишли Бугари немају никаквих изгледа за важнији успјех, јер не могу ни најпријед, ни десно ни лијево, него могу се само повући. Чим стигну појачања српска, биће смрвљени. Према приватним неким вијестима, данас су Бугари доиста потиснути. „Самоуправа“ означава ове упаде као демонстративне очајне гестове у сврху рекламе и поправљања положаја. Међутим те верзије неће преварити нити обманути ни публику нити врховну команду у њеним плановима.

Пресбиро објављује: На најкатегоричнији начин побијамо вјести које је Бугарска Агенција пустила односно тобожњих борба око Пирота или на бугарско-српској граници и у којима су Бугари бајаги однијели сјајну побједу, отели топове и заробили наше војнике. Исто тако су апсолутно лажне њихове вјести о некаквом успјеху код Криволака и Кочана, гдје су тобож отели топове и заробили војнике из тимочке дивизије. Српска војска посједује данас те двије тачке — Криволак и Кочане — и на цијелом фронту заузима најистакнутије положаје. Од почетка напада на наше трупе Бугари нијесу имали успјеха који би вриједио да се спомене. Наше трупе од назад три дана заузимају најбоље положаје, који су и допринијели нашим успјесима. Циљ тим пуштеним вијестима је тај да маскирају своје поразе и да преваре опште мњење, које ће ускоро врло добро бити обавјештено од стране

јеке Брегалнице, гдје се бију са остатком десног бугарског крила, који, на врло утврђеним положајима, заштићавоу одступање седме рилске дивизије и четврте преславске претходно потучене. После огорченог боја непријатељ је сузбијен и натјеран у бјегство остављајући пушке и муницију. Гоњен нашим, непријатељ се повукао у правцу Царевог Села.

Српске трупе преотеше од Бугара Криволак, одакле је непријатељ био сузбијен.

Пресбиро демантује бугарске неистините вјести ријечима: Све бугарске вјести односно повреде границе од стране наших трупа пуштене су са очевидном намјером, да маскирају њихове нападе преко наше границе. Бугари су напали на нашу границу на двије тачке код Св. Николе са дивизијом од три пука и артиљеријом и близу Кади Богара са два пука и шест батерија. Оба та нападаја одбили смо. Што се тиче навода да су наше трупе код Егри Паланке пријешле на бугарско земљиште, та је оптужба неоснована. Наше су трупе биле нападнуте од Бугара који су били сузбијени. У потоњем часу сазнајемо, да су Бугари, на нашој граници, напали на Ђумрук код Дешчаног Кладенца.

Биоград, 25. јуна. — Тошов је отпутовао за Софију. — Срби су заузели Кочане и цијело земљиште од ријеке Брегалнице.

Бугари су напали јаком силом на Зајечар са југа и дочекали су од Срба на Трешњевом Брду. Бугари су поражени и одбијени са великим губитцима и повукли се. Данас су поново напали и на Власину на границу између Пирота и Врање и одбијени на свијем тачкама.

Данас у јутро отпочела је велика битка код Штипа која и још траје. Према вијестима до сада стиглим, у колико се у опште у току битке може јављати, развија се битка по Србе повољно.

Бугарска војска једним јачим одредом пришла је код Кади Богара и Светога Николе потиснувши слабе предстраже трећег позива, продрла до Крајевог Села и јуче ушла у Књажевцац. Према објашњењу „Самоуправа“, на терену на који су наишли Бугари немају никаквих изгледа за важнији успјех, јер не могу ни најпријед, ни десно ни лијево, него могу се само повући. Чим стигну појачања српска, биће смрвљени. Према приватним неким вијестима, данас су Бугари доиста потиснути. „Самоуправа“ означава ове упаде као демонстративне очајне гестове у сврху рекламе и поправљања положаја. Међутим те верзије неће преварити нити обманути ни публику нити врховну команду у њеним плановима.

Пресбиро објављује: На најкатегоричнији начин побијамо вјести које је Бугарска Агенција пустила односно тобожњих борба око Пирота или на бугарско-српској граници и у којима су Бугари бајаги однијели сјајну побједу, отели топове и заробили наше војнике. Исто тако су апсолутно лажне њихове вјести о некаквом успјеху код Криволака и Кочана, гдје су тобож отели топове и заробили војнике из тимочке дивизије. Српска војска посједује данас те двије тачке — Криволак и Кочане — и на цијелом фронту заузима најистакнутије положаје. Од почетка напада на наше трупе Бугари нијесу имали успјеха који би вриједио да се спомене. Наше трупе од назад три дана заузимају најбоље положаје, који су и допринијели нашим успјесима. Циљ тим пуштеним вијестима је тај да маскирају своје поразе и да преваре опште мњење, које ће ускоро врло добро бити обавјештено од стране

